

Ocena dorobku naukowego dr Joanny Cieślińskiej-Świder w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego

(W odpowiedzi na pismo Prorektora AWF Katowice
znak ND-343/2023 z 01-12-2023)

Dr Joanna Cieślińska-Świder w latach 1996-2000 studiowała w Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach kończąc studia magisterskie na kierunku Fizjoterapii. Następnie ukończyła studia doktoranckie w tej samej uczelni (2000-2004). Stopień naukowy doktora nauk o kulturze fizycznej w zakresie fizjoterapii uzyskała w wyniku uchwały Rady Wydziału WF Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach z dnia 15 czerwca 2004 r. Tytuł tej pracy to: „Stabilność pionowej postawy ciała otyłych kobiet przed i po trzymiesięcznej kuracji odchudzającej” a promotorem był prof. Janusz Błaszczuk.

Przebieg pracy zawodowej

2004 -2005 Specjalista p.o. kierownika Międzywydziałowego Laboratorium Diagnostyki Czynnościowej Narządu Ruchu, Wydział Fizjoterapii, AWF Katowice.

2005 - 2009 Asystent, Katedra Fizjoterapii Układu Nerwowego i Narządu Ruchu, Wydział Fizjoterapii, AWF Katowice.

2007 -2009 Starszy asystent, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

2009 - 2016 Adiunkt, Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna w Krakowie (Wydział teatru Tańca w Bytomiu).

2009 - 2018 Adiunkt, Zakład Fizjoterapii w Dysfunkcjach Narządu Ruchu Katedra Fizjoterapii Układu Nerwowego i Narządu Ruchu, Wydział Fizjoterapii, AWF Katowice

2018 - 2020 Adiunkt, Kierownik, Zakład Fizjoterapii w Dysfunkcjach Narządu Ruchu Katedra Fizjoterapii Układu Nerwowego i Narządu Ruchu, Wydział Fizjoterapii, AWF Katowice.

2020 – do chwili obecnej Adiunkt, Kierownik, Zakład Fizjoterapii w Ortopedii i Reumatologii, Katedra Fizjoterapii w Dysfunkcjach Narządu Ruchu i Medycyny Sportowej (zastępca Kierownika Katedry) Wydział Fizjoterapii, AWF Katowice. Członek zespołu badawczego Instytut Fizjoterapii i Nauk o Zdrowiu AWF Katowice, kierownik prof. dr hab. Andrzej Małecki.

Całkowity dorobek naukowy

Osiągnięcia naukowe Habilitantki przed uzyskaniem stopnia doktora są marginalne. Wykazany w materiałach przedstawionych przez Habilitantkę dorobek IF = 9,712 za 3 streszczenia w czasopismach nie powinien być brany pod uwagę. Natomiast po uzyskaniu stopnia doktora n. o k. f. dr Joanna Cieślińska-Świder może pochwalić się 12 artykułami o łącznym IF=28,97 i MNiSW=660 oraz 10 artykułami na znacznie mniej cenionych platformach (łączna punktacja MNiSW=35). Dodatkowo była autorką 9 rozdziałów w monografiach (łączna punktacja MNiSW=45). Warto dodać, że 7 z tych rozdziałów zostało zawartych w opracowaniu pt. „Fizjoterapia w wybranych chorobach narządów wewnętrznych: podręcznik dla studentów” wydanym przez AWF w Katowicach i obejmowało takie choroby jak otyłość, osteoporoza, reumatoidalne zapalenie stawów, reumatyzm tkanek miękkich i zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa. Większość (5) stanowiło rozdziały napisane wyłącznie przez dr J. Cieślińską-Świder. Wobec braku jakichkolwiek innych informacji dotyczących działalności Kandydatki jako nauczyciela akademickiego, cieszy mnie to jej dokonanie w postaci podręcznika dla studentów, potwierdzające jej rolę w procesie kształcenia.

Niemniej, według samej Habilitantki, jej całkowity IF wynosi 40,407. Liczba cytowań to 214 (198 bez własnych), a index Hirscha wynosi 6. Uwzględniając wszystkie możliwe formy naukowej wypowiedzi pisemnej (wraz ze streszczeniami w czasopismach i materiałach konferencyjnych) takich prac powstało 16 przed i 50 po uzyskaniu stopnia doktora. Dodatkowo, Kandydatka podaje współautorstwo 10 czynnych wystąpień konferencyjnych przed i 24 po uzyskaniu stopnia doktora.

Osiągnięcie naukowe w postaci cyklu powiązanych ze sobą tematycznie artykułów naukowych zgodnie z art. 219. Ust. 1, pkt 2b ustawy

Jako to osiągnięcie naukowe dr Joanna Cieślińska-Świder przedstawia pięć artykułów pod ogólnym tytułem „Wpływ otyłości na stabilność posturalną kobiet”, na które składają się:

1. Janusz Błaszczuk, Joanna Cieślińska-Świder, Michał Plewa, Barbara ZahorskaMarkiewicz, Andrzej Markiewicz: Effects of excessive body weight on postural control. Journal of Biomechanics. 2009; Vol. 42, 9, 1295-1300. Punktacja: IF 2,657, MNiSW 32,0.
2. Joanna Cieślińska-Świder, Mariusz Paweł Furmanek, Janusz Wiesław Błaszczuk: The influence of adipose tissue location on postural control. Journal of Biomechanics. 2017; 60, 162-169. Punktacja: IF 2,431, MNiSW 35,0.
3. Joanna Cieślińska-Świder, Janusz, Wiesław Błaszczuk. Posturographic characteristics of the standing posture and the effects of the treatment of obesity on obese young women. PLoS ONE. 2019; Vol. 14, 9, 1-14. Punktacja: IF 2,740, MNiSW 100,0.

4. Joanna Cieślińska-Świder, Janusz Błaszczyk, Agnieszka Opala-Berdzik. The effect of body mass reduction on functional stability in young obese women. Scientific Reports 2022; Vol. 12, nr 1, 1-7. Punktacja: IF 4,60, MNiSW 140,0.

5. Agnieszka Opala-Berdzik, Janusz Błaszczyk, Bogdan Bacik, Joanna Cieślińska-Świder, Dariusz Świder, Grzegorz Sobota, Andrzej Markiewicz A: Static postural stability in women during and after pregnancy: a prospective longitudinal study. PLoS One. 2015; Vol. 10, 6, 1-8. Punktacja: IF 3,057, MNiSW 40,0.

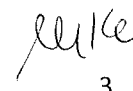
Łączna punktacja osiągnięcia naukowego Impact Factor: 15,505, MNiSW: 347.

Bardzo ważną cechą podejścia dr Joanny Cieślińskiej-Świder w jej badaniach było zdecydowanie „pójście pod prąd” w stosunku do istniejących poglądów i wyników badań dotyczących związku pomiędzy otyłością a równowagą posturalną. Habilitantka zajmowała się terapią osób otyłych od dawna i jej obserwacje nie bardzo pasowały do wniosków przedstawianych w artykułach z czasopism naukowych. Wzbudziło to jej wątpliwości i stało się punktem wyjścia do dokładniejszego przyjrzenia się tej problematyce. Nie jest to oczywiście strategia unikalna i wielu późniejszych wybitnych uczonych tak właśnie rozpoczynało swoją karierę, ale jest ona stosunkowo rzadko spotykana i świadczy nie tylko o odwadze badaczki, ale również o jej wiedzy oraz wierze we własne siły. Tacy ludzie są w nauce bardzo potrzebni. Przypadek albo świadomy wybór spowodował, że współpracę w swoim zamierzeniu Habilitantka zaproponowała Januszowi Błaszczykowi. Profesor J. Błaszczyk jest bez wątpienia jednym z czołowych uczonych w dziedzinie posturografii na świecie, który od zawsze był zwolennikiem podobnego podejścia do badań naukowych i do dziś proponuje i testuje nowe metody badania równowagi.

Po wnikliwej analizie dostępnej literatury dr J. Cieślińską-Świder sformułowała kilka interesujących pytań badawczych wraz z następującymi hipotezami:

- Redukcja masy ciała może poprawić stabilność funkcjonalną
- Statyczna stabilność postawy kobiet otyłych, rozumiana jako niewrażliwość na zaburzenia, może być zachowana, podczas gdy efektywność procesów przywracania równowagi może być zmniejszona.
- Rozmieszczenie tkanki tłuszczowej może wpływać na pozycję środka ciężkości ciała, a tym samym może mieć wpływ na stabilność posturalną.
- Redukcja masy ciała może zmniejszyć statyczną stabilność posturalną powodując równocześnie zwiększenie mobilności.
- Przyrost masy ciała u kobiet może wpływać na zmianę szerokości pola podparcia.

Uważne wczytanie się w te hipotezy pozwala uświadomić sobie, jak stosunkowo niewielkie zmiany w biometrii czy budowie ciała mogą, o ile Habilitantka miała rację, wpłynąć na ostateczne wyniki badania kontroli posturalnej. Jedynie pierwsza z powyższych hipotez wydaje się mieć dość pewne uzasadnienie, ale pozostałe musiały być wynikiem poważnych przemyśleń popartych zawodowym doświadczeniem dr J. Cieślińskiej-Świder wynikającym z

jej kontaktów z bardzo licznymi pacjentkami. Mam przyjemność stwierdzić, że były to hipotezy uzasadnione, co potwierdziły kolejne prace recenzowanego tutaj cyklu.

Jednak pomimo mojego pozytywnego odbioru każdej z kolejnych prac tego cyklu, brakuje mi wypowiedzi Habilitantki dotyczącej całości tego zamierzenia, a zwłaszcza wzajemnego związku pomiędzy wnioskami wynikającymi z kolejnych badań. Chociaż zadane przez dr J. Cieślińską-Świder pytania badawcze są sensowne i niewątpliwie oczekiwały na odpowiedź, trudno mi znaleźć ich wzajemną relację, czy może bardziej płynne przejścia lub wzajemne dopełnianie treściowe w kolejnych artykułach w dążeniu do ściśle określonego celu.

W mojej opinii może to świadczyć o jakimś problemie Habilitantki z przeprowadzeniem zgrabnej syntezy jej najważniejszego dorobku i poddania go pewnej krytyce. Dzieje się tak często, gdy badacz ma bardzo mocno ustabilizowany pogląd na obserwowaną rzeczywistość i jest mało skłonny do jakichś jego modyfikacji, czy też po prostu spojrzenie z innej strony na te same fakty. Jednak jestem zdania, że powinniśmy oczekiwać takiej umiejętności syntezy dotychczasowego dorobku od osoby aspirującej do stopnia doktora habilitowanego.

Niezależnie od tej uwagi krytycznej, muszę podkreślić, że ten cykl artykułów stanowi bardzo spójną i rzetelnie opracowaną całość, której znaczenie polega na wyjaśnieniu szeregu wątpliwości i niejasności dotyczących relacji pomiędzy nadmierną masą ciała a kontrolą posturalną u kobiet oraz wskazaniu pewnych wytycznych w procesie terapii w celu minimalizacji ryzyka upadków. Tym samym przedstawione osiągnięcie naukowe stanowi znaczny wkład w rozwój fizjoterapii i kinezylogii, ze szczególnym naciskiem na problem otyłości u kobiet oraz posturografii jako metody diagnostycznej.

Istotna aktywność naukowa realizowana na więcej niż jednej uczelni

STAŻE

Kandydatka wymienia odbycie trzech staży, w tym dwóch obejmujących okresy roczne (2006 i 2009) w Katedrze Patofizjologii ŚUM w Katowicach oraz ostatnio 5-cio miesięcznego stażu naukowego (01.05-30.09.2023) w Katedrze Informatyki Medycznej i Sztucznej Inteligencji na Wydziale Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Trudno jest ocenić rzeczywiste znaczenie tych staży w rozwoju naukowym i zawodowym Kandydatki, bowiem w przedstawionych umowach występowała tam w roli wolontariusza. Jednak bez żadnej wątpliwości zadeklarowana tam tematyka w pełni zgadza się z głównymi zainteresowaniami dr J. Cieślińskiej-Świder dotyczącymi sprawności fizycznej i równowagi ciała osób chorych na otyłość oraz ich zmian pod wpływem interwencji leczniczej. Elementem nowości w rozwoju zawodowym i naukowym Kandydatki jest tutaj jej współpraca z Politechniką Śląską, gdzie dr J. Cieślińska-Świder była odpowiedzialna za walidację systemu pomiarowego do badań i przeprowadzenie badań klinicznych z wykorzystaniem aplikacji Pain Monit u chorych z bólem przewlekłym w reumatologii.

PROJEKTY

Dr Joanna Cieślińska-Świder uczestniczyła w czterech projektach finansowanych w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych:

Projekt badawczy RIDAGE, realizowany w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Regionalna Inicjatywa Doskonałości” na lata 2019-2022 (nr projektu 019/RID/2018/19). Tytuł: „Centrum Badania i Wdrażania Strategii Wspierających Zdrowe Starzenie.

Projekt badawczy pt. „Multimodalna platforma monitorowania bólu w fizjoterapii”, (2019-2023).

Unijny projekt konkursowy: profilaktyka nadwagi i otyłości wśród dzieci przedszkolnych „Cegiełki zdrowia” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (nr projektu WND-RPSL.09.02.06-24-054H/19, realizacja 06.2020-30.06.2023).

Europejski projekt (Grant UE CA19101): COST DE-PASS Determinants of Physical Activities in Settings, którego czas trwania zaplanowano na 26.10.2020-25.10.2024.

Pozostała aktywność naukowa

Dr Joanna Cieślińska-Świder brała udział w sześciu projektach badawczych, które określa jako badania własne KBN, badania statutowe AWF w Katowicach oraz udział w grantie promotorskim swojej koleżanki. W dwóch przypadkach wymienia swoją pozycję w projektach jako kierownika. Ponadto, oprócz prac z przedstawionego cyklu była autorką lub współautorką szeregu prac (w tym 7 z IF) obejmujących następujące zagadnienia:

1. Charakterystyka kinematyczna chodu kobiet z nadmierną masą ciała (w tym kobiet chorujących na otyłość)
2. Zmiany antropometryczne oraz stabilometryczne w przebiegu ciąży u kobiet
3. Posturografia jako narzędzie diagnostyczne w różnych schorzeniach
4. Aspekty zdrowotne populacji osób z nadwagą i otyłością oraz efektywność fizjoterapii w leczeniu otyłości.
5. Determinanty aktywności fizycznej w różnych środowiskach i etapach życia człowieka
6. Ból przewlekły i sposoby monitorowania bólu dla potrzeb fizjoterapii

Warto tu szczególnie podkreślić udział w artykule wielośrodowym z roku 2022 (BMJ Open) pt „DE-PASS Best Evidence Statement (BEST): modifiable determinants of physical activity and sedentary behaviour in children and adolescents aged 5–19 years—a protocol for systematic review and meta-analysis”.

W ogólnej działalności naukowej Habilitantki należy zauważyć jej aktywne uczestniczenie w konferencjach: 22 krajowych i 13 zagranicznych oraz dwie nagrody naukowe rektora AWF Katowice właśnie za publikacje.

Wniosek końcowy

Stwierdzam, że dr Joanna Cieślińska-Świder posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój fizjoterapii i kinezylogii, ze szczególnym naciskiem na problem otyłości u kobiet oraz posturografii jako metody diagnostycznej. Jej cykl artykułów poświęconych właśnie tym ostatnim zagadnieniom stanowi bardzo spójną i rzetelnie opracowaną całość, której znaczenie polega na wyjaśnieniu szeregu wątpliwości i niejasności dotyczących relacji pomiędzy nadmierną masą ciała a kontrolą posturalną u kobiet oraz wskazaniu właściwego postępowania zmierzającego do redukcji ryzyka niespodziewanych upadków. Tym samym ten dorobek posiada zarówno znaczącą wartość naukową i praktyczną, a Habilitantka zasługuje na tytuł samodzielnego pracownika naukowego.

Wobec tego składam wniosek do Senatu Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach o nadanie dr Joannie Cieślińskiej-Świder stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

